

Modelleren is het antwoord, maar wat was de vraag?

CGC/NVMM bijeenkomst

“Modelleren en meten van gevaarlijke stoffen tijdens en na chemische incidenten”

Golden Tulip Hotel, Den Bosch, 12 september 2013

Ad Ragas

School of Science, Open Universiteit, Heerlen

Department of Environmental Science, Radboud University, Nijmegen

Open Universiteit

www.ou.nl

INHOUD

- Modellen
- Chemische incidenten
- Modellen, data & betrouwbaarheid
- Vraagarticulatie
- RIVM rapport
- Conclusies & aanbevelingen

Het model...

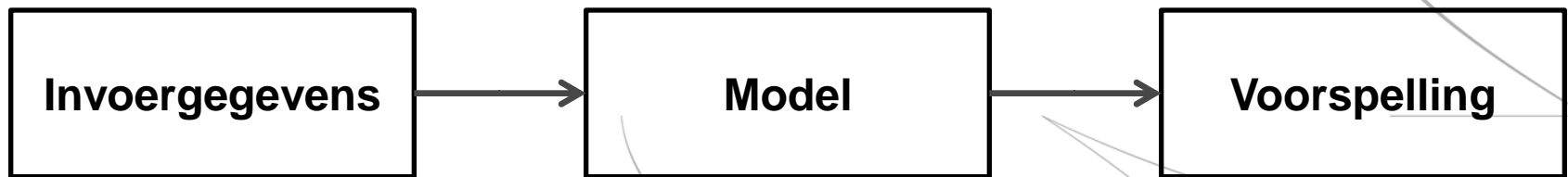
Open Universiteit

www.ou.nl

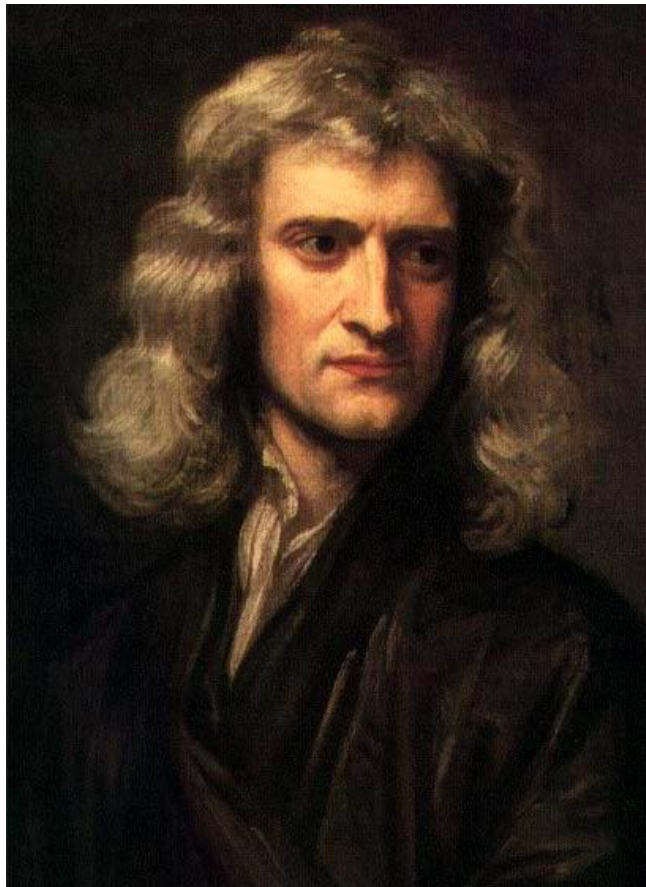

Natuurwetenschappelijk model

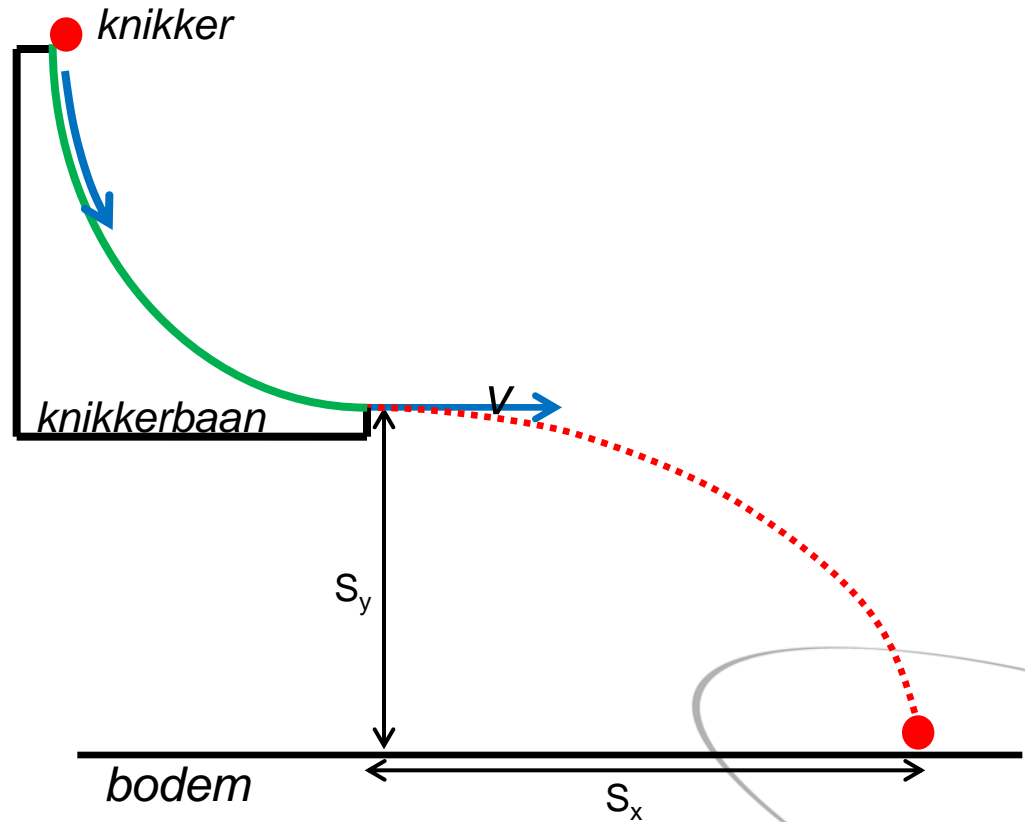
Een set mathematische vergelijkingen waarmee op basis van een aantal invoergegevens een voorspelling kan worden gedaan over het optreden van een natuurwetenschappelijk fenomeen

Een voorbeeld...

Isaac Newton
1643-1727

$$S_x(t) = v \cdot t$$

$$S_y(t) = -\frac{1}{2}g \cdot t^2$$

Open Universiteit

www.ou.nl

Modelkenmerken

- **Vereenvoudiging van de werkelijkheid**
(abstractie)
- **Voorspellingen zijn inherent onzeker:**
  - Invoergegevens
  - Modelformuleringen (aannamen, onnauwkeurigheden)

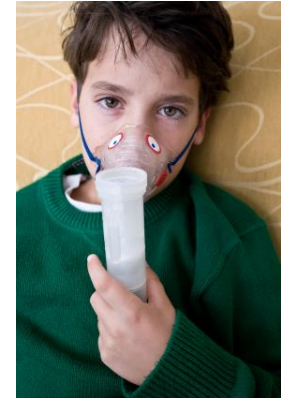
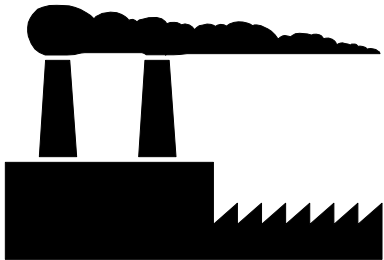

Modeltoepassingen

- **Wetenschappelijk onderzoek**
  - Kennis ordenen
  - Hiaten identificeren
  - Nieuwe onderzoek programmeren
- **Voorspellingen met maatschappelijk nut**
  - Omdat we de toekomst nog niet kennen
  - Omdat we de werkelijkheid niet kunnen of willen meten

Chemische incidenten

BRON → VERSPREIDING → BLOOTSTELLING → EFFECTEN

Modellen in chemische incidenten

Exposure

Norm

Normstelling

Beslissing

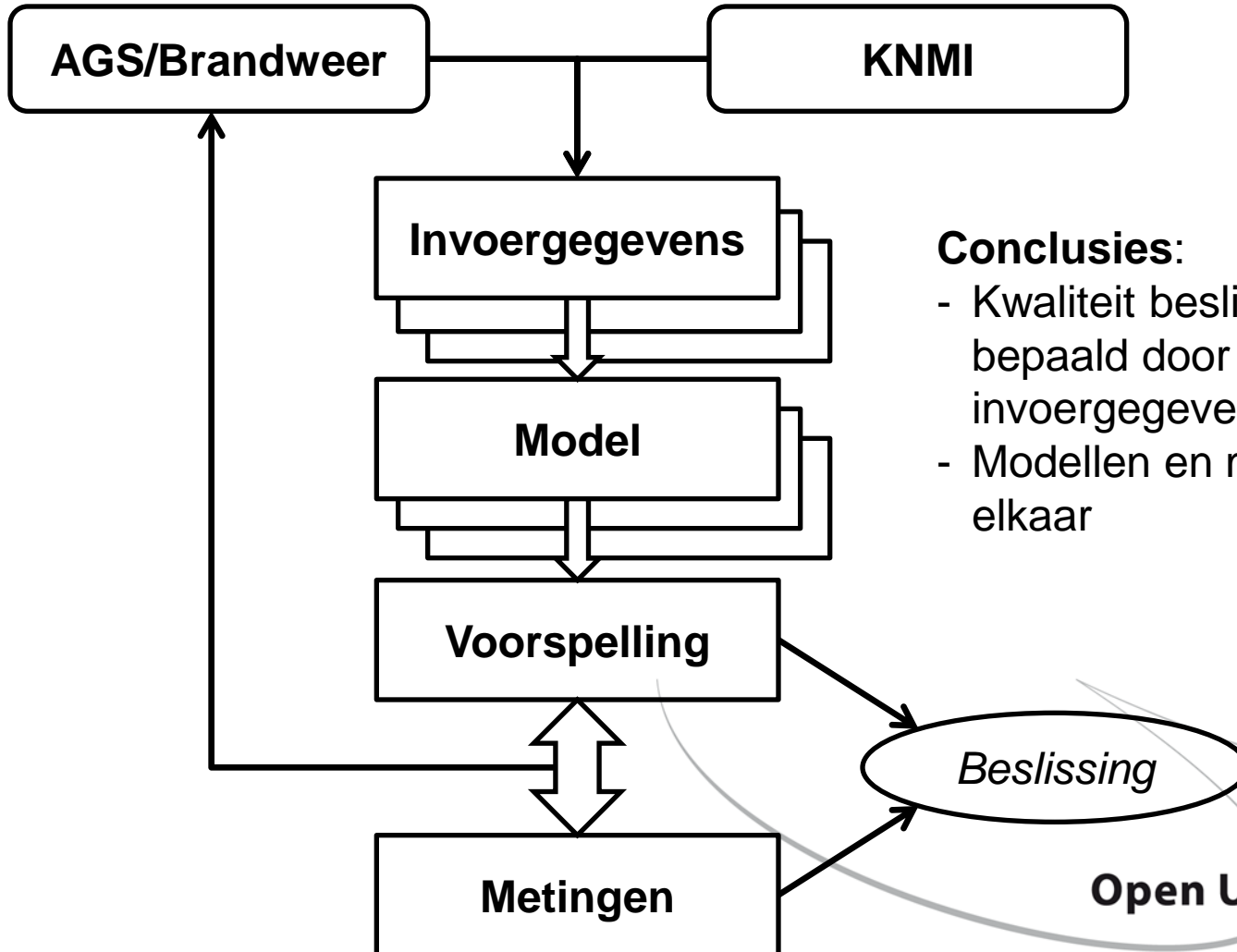
Open Universiteit

www.ou.nl

Hoe werkt het?

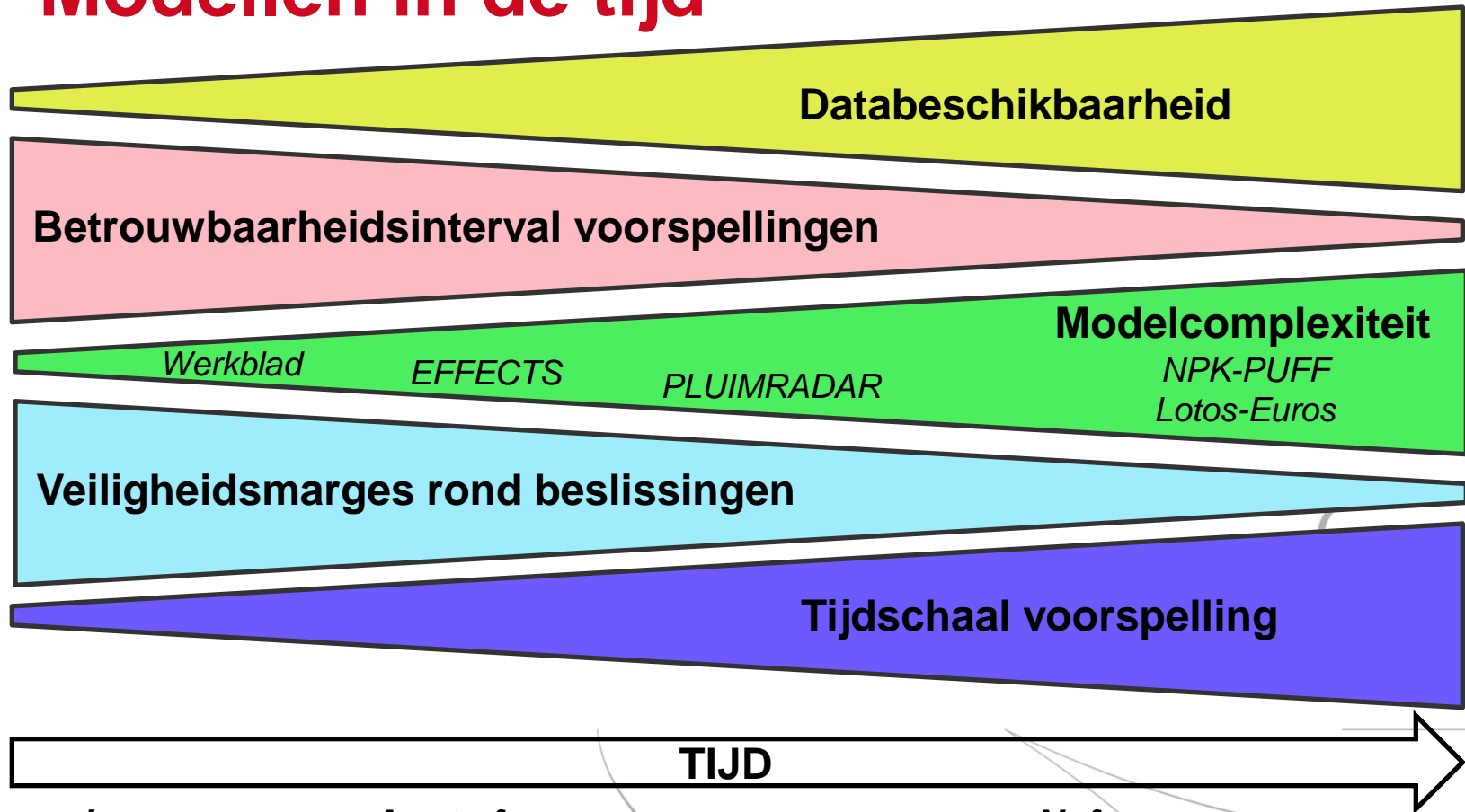

Conclusies:

- Kwaliteit beslissing wordt (mede) bepaald door kwaliteit invoergegevens en kwaliteit model
- Modellen en metingen versterken elkaar

Modellen in de tijd

Werkblad

EFFECTS

PLUIMRADAR

Modelcomplexiteit

*NPK-PUFF
Lotos-Euros*

Veiligheidsmarges rond beslissingen

Tijdschaal voorspelling

TIJD

Alarmering

Acute fase

Nafase

On Site

Off Site

Open Universiteit

www.ou.nl

Vraagarticulatie

1. Wat wil je eigenlijk beschermen?
2. In welke mate wil je beschermen?
3. Waartegen wil je beschermen?
(agens, tijdschaal)
4. Hoe zeker wil je zijn dat je het gewenste beschermingsniveau biedt?
5. Welke beslissing wil je uiteindelijk nemen?
  - Effectgebied (evacuatie)
  - Meetpunten
  - Consumptie-advies (bv groenten)
  - Bronsterkte bepalen (terugrekenen)
  - Blootstelling bepalen (terugrekenen)

RIVM rapport ↓

Normen

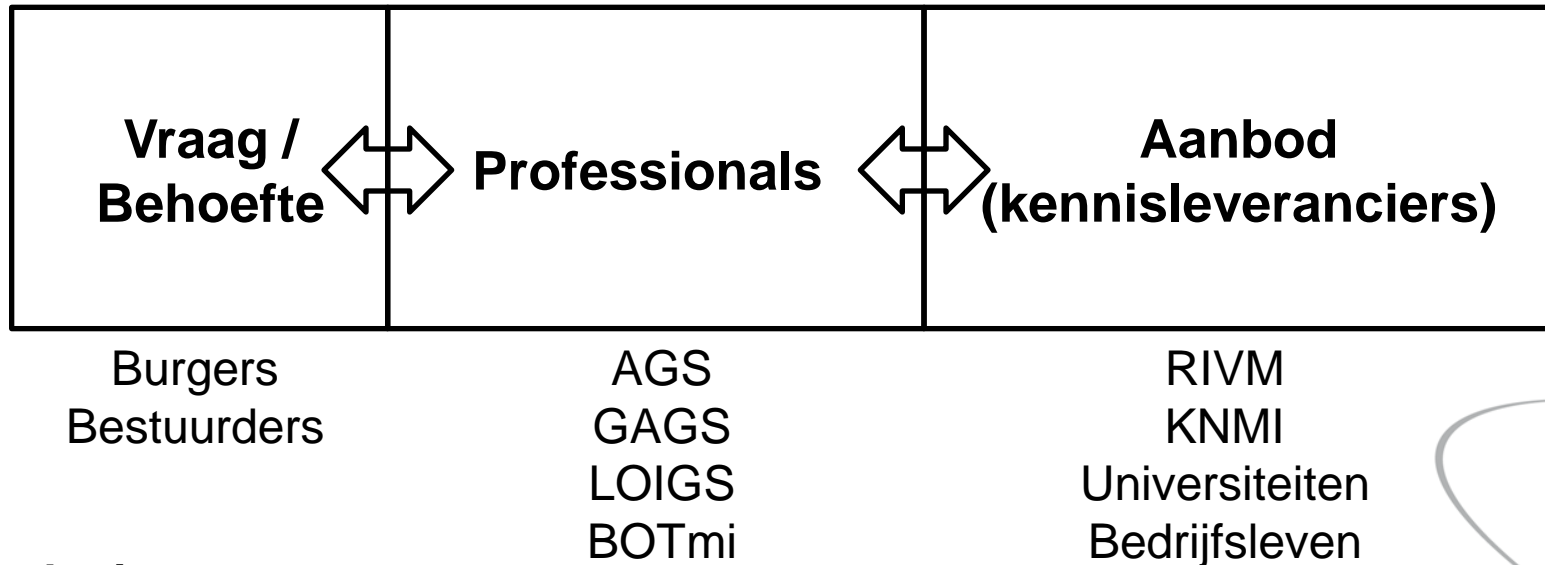
⇒ Impliciet?

Niet systematisch

Open Universiteit
www.ou.nl

Behoeftte & aanbod

Conclusies

1. Partijen moeten interacteren om:
  - modellen goed op behoeften af te stemmen;
  - behoeften te enten op wat mogelijk is.
2. Bedrijfsleven kan wellicht een grotere en betere rol spelen bij het optimaliseren van modellen

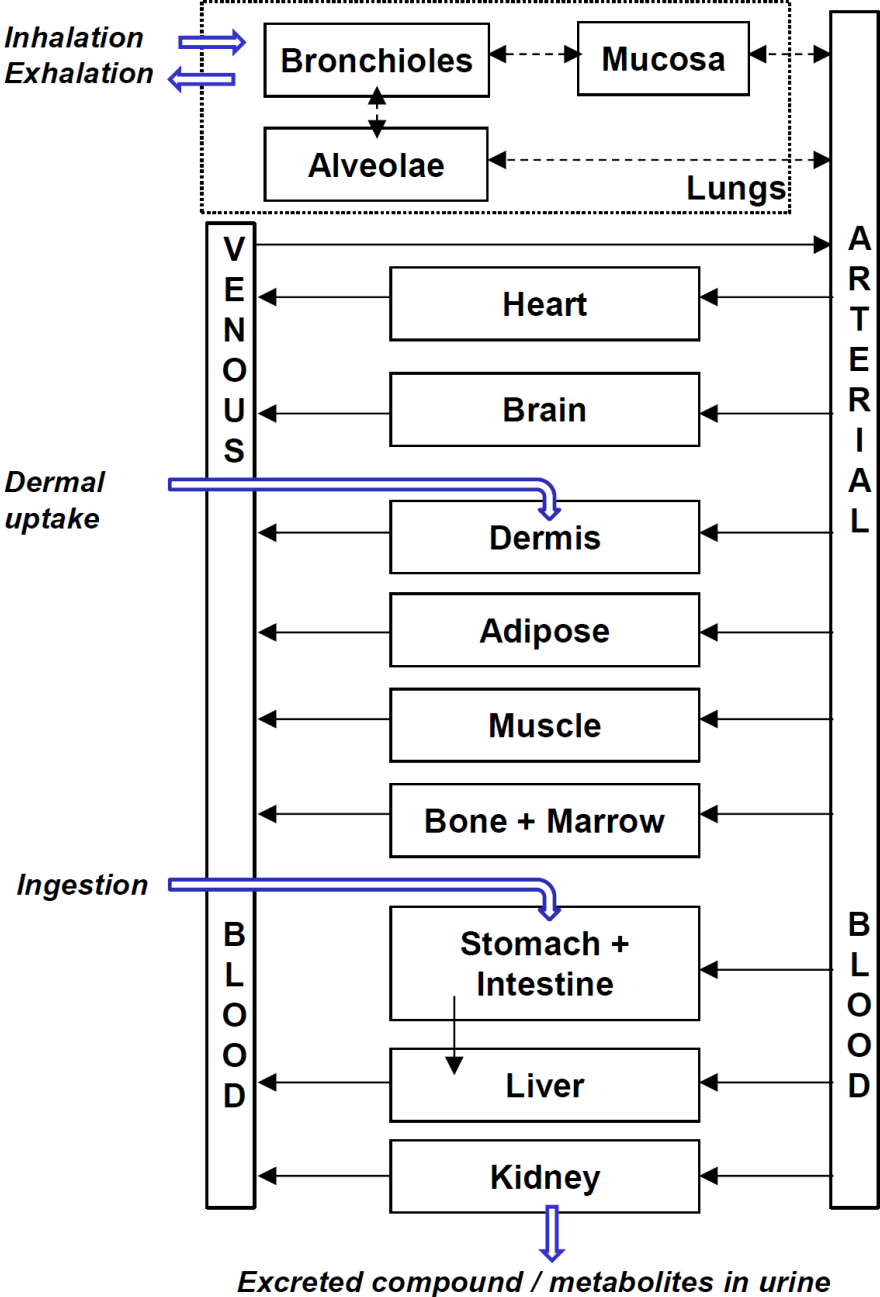

Conclusies & aanbevelingen

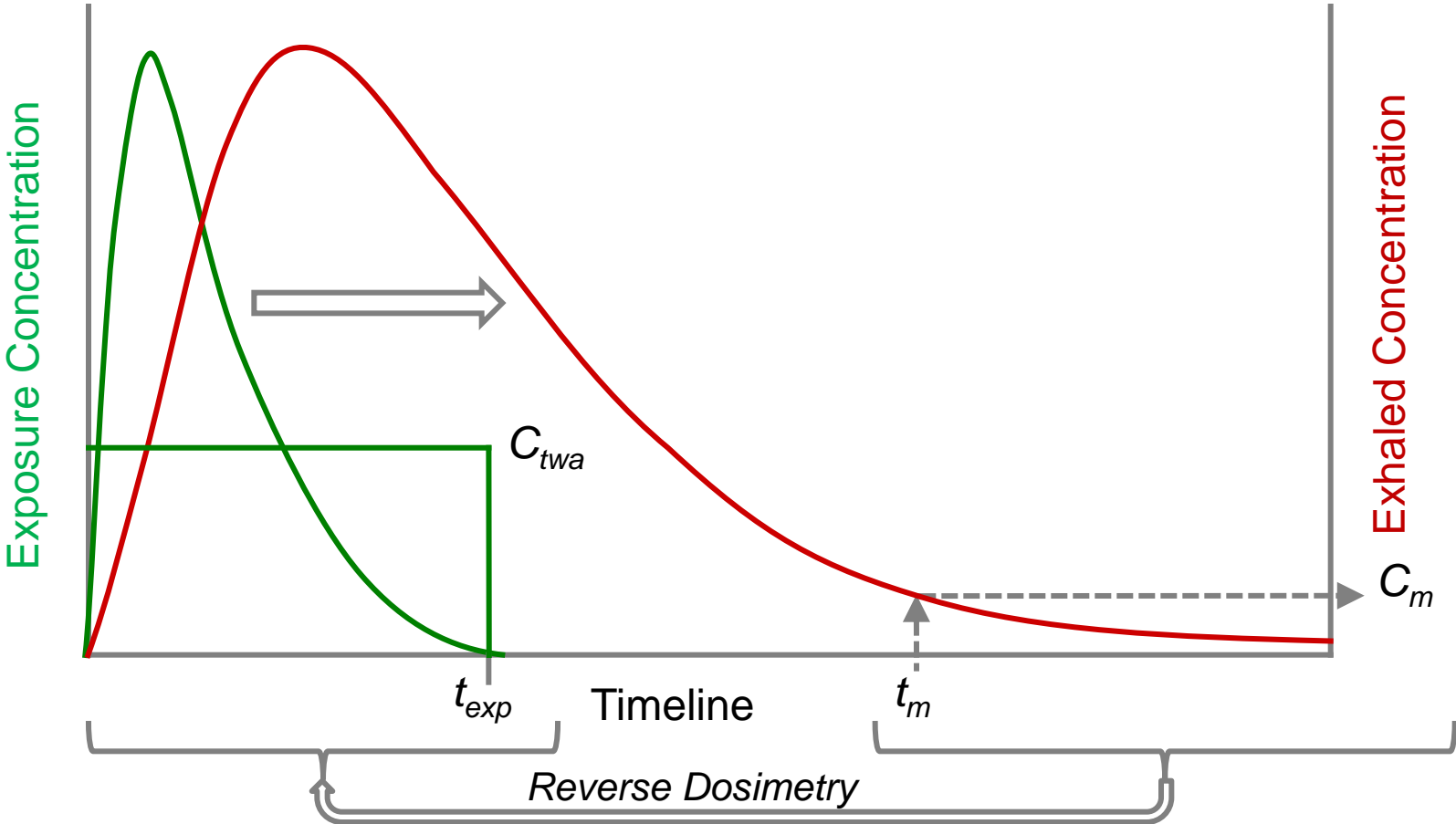
- Modellen & meten vullen elkaar aan. Het ware beter geweest om 1 integraal rapport te maken waarin de maatschappelijke vragen rond chemische incidenten centraal staan.
- Een goede inzet van modellen begint bij heldere vraagarticulatie.
- Optimale beantwoording van maatschappelijke vragen mbv modellen is het zoeken van een balans tussen beschikbare invoergegevens, modellen, tijdsdruk, onzekerheden, veiligheidsmarges en beschermingsdoelen.
- Ineractie tussen bestuurders, professionals en kennisleveranciers is wenselijk teneinde de ontwikkeling en inzet van modellen rond chemische incidenten optimaal af te stemmen op de behoeften.
- Je kunt zoveel meer met modellen dan dispersiemodellering...

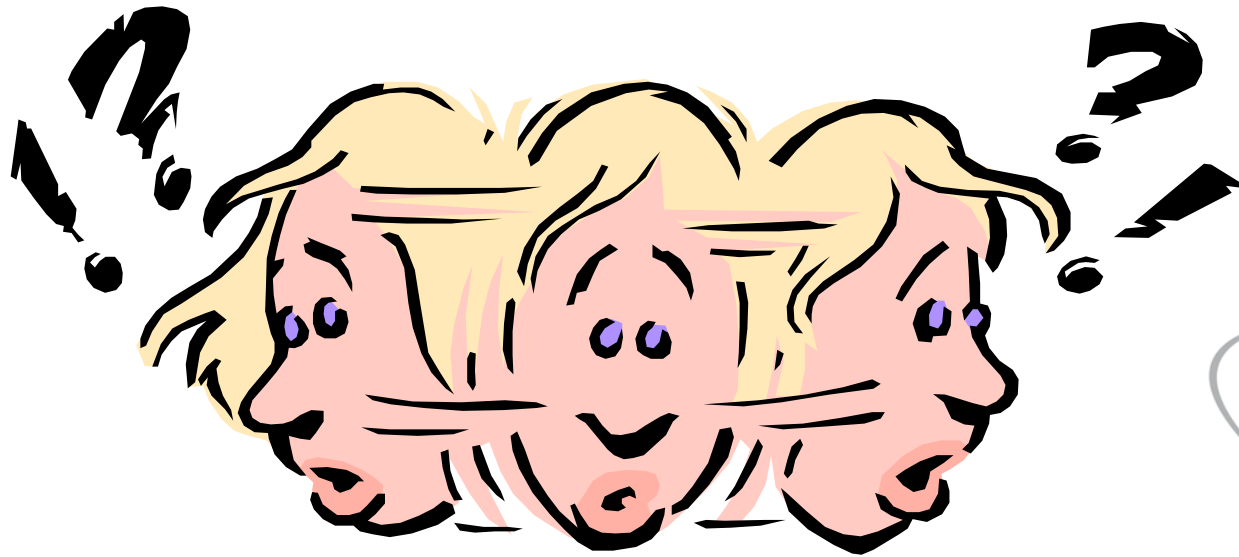
PBPK model

Reverse dosimetry

Vragen?

a.ragas@science.ru.nl

Open Universiteit

www.ou.nl

